

Motion och styrelsens förslag till SOK:s årsmöte 2022 om att utreda kriterierna för OS-uttagningar

Innevarande nationella regler och kriterier för OS uttagningar, se bilaga, är beslutade vid SOK:s årsmöte 2014 efter en översyn som gjordes under 2013. En kort bakgrund och fakta kopplat till innevarande regler och kriterier för OS uttagningar redovisas i bilaga.

SOK:s styrelse beslutade vid sammanträde den 15 november 2021 att föreslå SOK:s årsmöte 2022 att besluta ge styrelsen i uppdrag att genomföra en översyn av regler och kriterier för de nationella OS uttagningarna. Resultatet av översynen och förslag till beslut ska presenteras för SOK:s årsmöte 2023. OSF informerades om detta vid digitalt möte den 7 december.

En motion till SOK:s årsmöte 2022 från åtta OSF inkom sedan under december 2021 med förslag om att utreda kriterierna OS uttagningarna. Se bilaga.

Styrelsens förslag till beslut vid SOK:s årsmöte 2022, tillika styrelsens svar på motionen, innebär att styrelsen bifaller motionärernas huvudförslag om att utreda kriterierna för OS-uttagningar.

Styrelsen för SOK yrkar

att årsmötet beslutar att uppdra åt styrelsen för SOK att se över innevarande nationella regler och kriterier för OS uttagningar.

att årsmötet beslutar att samtliga olympiska specialförbund samt SOK:s Aktivas Kommitté ska lyssnas av och göras delaktiga under översynen och utredningen.

att styrelsen ska redovisa sitt uppdrag och förslag till beslut i god tid inför årsmötet 2023.

Bilaga 1: Bakgrund och fakta kopplat till innevarande regler och kriterier för OS uttagningar

Bilaga 2: SOK:s regler för uttagning till OS (beslutade av årsmötet 2014).

Bilaga 3: Motion från åtta OSF – ”Utred kriterierna för OS-uttagningar”

Bakgrund och fakta kopplat till innevarande regler och kriterier för OS uttagningar

Beslut om regler och kriterier för OS uttagningar är ett årsmötesbeslut. SOK:s Stadgar, Regler för OS uttagning, Dopingreglerna och Instruktioner för valberedningen är en del av SOK:s så kallade stadgepaket.

SOK:s årsmöte 2014 beslutade om innevarande regler och kriterier för OS uttagningar efter en översyn som genomfördes i huvudsak under 2013 efter en motion och ett årsmötesbeslut.

Vid 2014 års beslut om nya och reviderade regler för OS uttagning så togs följande viktigare förändringar/beslut:

- Punkt 1.1 skapades och infördes för att sätta riktning och ange tonen för de kommande punkterna/kriterierna. Se nedan.
- Punkt 1.2 infördes för att skapa en ny process för OS uttagningarna, där samspelet med OSF och informationen till aktiva och ledare poängterades samt ett gemensamt uttagningsdokument infördes och gjordes obligatoriskt.
- Det så kallade Framtidskriteriet lyftes fram och tydliggjordes, samt avsågs i och med det kunna användas i större utsträckning.
- Det så kallade Lagkriteriet för lagbollspel och övriga lag justerades till *"kunna konkurrera om minst åttonde platsen på OS"* från att tidigare varit sjätte plats.
- Det så kallade OSF kriteriet infördes.
- Det så kallade Grundkriteriet, och dess nivå *"kunna konkurrera om minst åttonde platsen på OS"*, diskuterades mycket. Beslutet blev att behålla åttonde plats, som varit nivån för individuell OS uttagning i över 30 år, med följande tillägg: *"Även om resultat för grundkriteriet saknas kan en aktiv undantagsvis tas ut till OS, om de sportsligt ansvariga i OSF och SOK bedömer att den aktives aktuella nivå motsvarar grundkriteriet."*

Punkt 1.1 i innevarande regler, och utgångspunkt för reglernas övriga punkter, låter som följer: *Uttagningar till OS ska ha medaljer till svenska OS-truppen som mål. Den svenska OS-truppen ska ha en hög resultatnivå och präglas av*

en hög ambitionsnivå i syfte att ge aktiva ett bra prestationsklimat. Reglerna för uttagning av aktiva ska ge alla idrottare och OSF en likvärdig nivå för kvalificering, oavsett de olika internationella kvalreglerna.

Syftet med punkt 1.1 var/är likabehandlingsprincipen mellan idrotterna/grenarna då de internationella OS kvalen är väldigt olika till form och kravnivå samt att sätta strävan efter prestation och bra resultat före deltagande liksom att få en homogen och stark OS trupp som kan ges optimala förberedelser, samt tillräckliga ledarkvoter och bra service på plats.

Innevarande regler har använts vid OS uttagningar till sommarspelen 2016 och 2020+1 samt till vinterspelen 2018 och 2022. Resultatutfallet vid dessa fyra Spel får anses som bra och är sammantaget starkare än föregående fyra OS.

De internationella förbundens OS kval har i de flesta fall, men inte i alla fall, blivit succesivt tuffare inför de senaste Spelen. Inför de två senaste sommarspelen och de två senaste två vinterspelen har mellan 12 och 26 internationell kvalade idrottare och kvotplatser för individuella aktiva inte nyttjats på grund av att aktuella idrottare bedömts att inte ha nått resultatnivån som krävs för Grundkriteriet eller att idrottare av annat skäl inte funnits tillgängliga, exempelvis för Framtidskriteriet.

Införandet av det mellan OSF och SOK gemensamma dokumentet för OS uttagningar anses av alla parter (aktiva, ledare, OSF och SOK) som klart positivt. Syftet med dokumentet är skapa tydlighet och bra förutsättningar för samspel samt ge ett användbart kommunikationsunderlag. Innehållet preciserar idrottens/grenens internationella OS kval samt preciserar och tydliggör idrottens/grenens specifika uttagningsprocess och tidsplan liksom erforderliga resultat och/eller prestationsnivåer och vid vilka tävlingar dessa ska uppnås.

Samarbetet mellan OSF:s idrottsligt ansvarige och SOK:s kontaktperson för idrotten har i utformningen av uttagningsdokumenten hittills fungerat utomordentligt i princip i samtliga fall. Det gemensamma arbetet har dessutom givit en fin plattform för bra samspel i själva uttagningsprocessen som i nästan alla fall har fungerat väl de senaste Spelen. Det som i några fall har konstaterats är att informationen av reglerna och de grenspecifika kriterierna till aktiva och tränare behöver förbättras inför kommande Spel samt att detta helst bör genomföras gemensamt av OSF och SOK.

//.

SOK:s regler för uttagning till OS (beslutade av årsmötet 2014)

1. Inledning och gemensamma regler

- 1.1) Uttagningar till OS ska ha medaljer till svenska OS-truppen som mål. Den svenska OS-truppen ska ha en hög resultatnivå och präglas av en hög ambitionsnivå i syfte att ge aktiva ett bra prestationsklimat. Reglerna för uttagning av aktiva ska ge alla idrottare och OSF en likvärdig nivå för kvalificering, oavsett de olika internationella kvalreglerna.
- 1.2) SOK beslutar om OS-uttagning i ett professionellt och nära samarbete mellan OSF:s och SOK:s sportsligt ansvariga. Senast 10 månader före OS ska grenvisa kvalitetskrav och tidsplaner för uttagning fastställas och dokumenteras. Snarast därefter ska aktuella aktiva och ledare få tydlig information om uttagningskriterierna och dess tillämpning i respektive idrott/gren.
- 1.3) Uttagningsprocessen ska ge möjlighet till fokusering på OS-prestationen och bra förberedelser. Strävan ska därför vara så tidiga uttagningar som möjligt men med möjlighet för aktiva att göra uttagningsgrundande resultat sent i uttagningsprocessen.
- 1.4) Av IOK fastlagda internationella kval- eller kvoteringsregler måste klaras för att en aktiv eller ett lag ska kunna tas ut av SOK, men innebär i sig inte klartecken för deltagande i OS. SOK kan göra uttagning innan internationellt kval är genomfört med villkoret att detta kval senare klaras.

2. Kriterier för uttagning av aktiva – individuell OS-deltagare

- 2.1) *Grundkriteriet:* Uttagen aktiv ska ha uppnått resultat och visat sådan form att han/hon bedöms kunna konkurrera om minst åttonde platsen på OS. Grundkriteriet ska uppnås i högsta internationella konkurrens med olympisk räkning, dvs. med beaktande av det antal aktiva per nation som reglerna medger för OS-deltagande. Även om resultat för grundkriteriet saknas kan en aktiv undantagsvis tas ut till OS, om de sportsligt ansvariga i OSF och SOK bedömer att den aktives aktuella nivå motsvarar grundkriteriet.
- 2.2) *Framtidskriteriet:* SOK kan ta ut OS-deltagare, som inte uppfyller grundkriteriet, men som gemensamt av de sportsligt ansvariga i OSF och SOK bedöms vara en löftesrik deltagare till nästkommande OS. OS-deltagandet ska bedömas vara en bra lärdom för den aktive och en bra investering inför kommande OS med sikte på medaljnivå. Den aktive måste dock ha bedömd förmåga att prestera på hög nivå redan vid sitt första OS.
- 2.3) Aktiv som har uttagits som deltagare i lagenhet får efter OSF:s bedömning och efter samråd med SOK delta i individuell OS-tävling, även om han/hon inte skulle fylla kraven enligt 2.1.

3. Kriterier för uttagning av aktiva – lag

Lagkriteriet för lagbollspel och övriga lag: Lag tas ut till OS om resultat uppnåtts så att laget bedöms kunna konkurrera om minst åttonde platsen på OS. Lagkriteriet skall uppnås i högsta internationella konkurrens.

4. Kriterier för uttagning av aktiva – övrigt

OSF – kriteriet: Om OSF på grund av reglerna ovan inte skulle få med någon deltagare till OS, trots klarade internationella kriterier, får SOK:s styrelse sänka kvalifikationskravet. Sådant beslut ska föregås av samråd med berörd förbundsledning i OSF.

5. Kriterier för uttagning av ledare

SOK tar ut ledare i behövt antal efter förslag från OSF och inom ramen för IOK:s bestämmelser och tillgängliga möjligheter. Tränare och specialister nära de aktiva ska prioriteras.

//.

Motion till Sveriges Olympiska Kommittés årsmöte 2022

Utred kriterierna för OS-uttagningar

Vi är flera specialidrottsförbund som genom egna analyser och även efter konsultation av experter i våra egna idrotter ser det som angeläget att se över kriterierna för uttagningar till OS. Bakgrunden är att Sverige skiljer sig mot många andra länder där det är den enskilda idrottens internationella uttagningskriterier som är styrande.

Det är vårt förslag att Sveriges Olympiska Kommitté tillsätter en utredningsgrupp i ämnet och att det är ett tydligt deltagande från de olympiska specialidrottsförbunden i utredningsarbetet. Därför var det mycket positivt att SOK på sitt digitala informationsmöte den 7 december i år meddelade att styrelsen kommer att lägga fram ett förslag till årsmötet 2022 om en översyn av uttagningskriterierna. Efter noggrant övervägande har vi emellertid beslutat oss för att ändå skriva en motion för att framlägga viktiga aspekter om den kommande översynen.

Vi som undertecknar denna motion anser att utredningen ska få i uppdrag att lägga fram ett konkret förslag i god tid före årsmötet 2023.

Det finns anledning att utvärdera hur topp-åtta kriterierna respektive framtidskriteriet fungerat. Vidare är det viktigt att analysera hur andra länder hanterar uttagningskriterierna och utvärdera deras system samt titta på olika aspekter om vad det skulle innebära om Sverige har principen att följa de enskilda idrotternas internationella kriterier för uttagning. De internationella kriterierna inom varje idrott är idag på en hög nivå.

I utredningen ska det beaktas olika perspektiv, idrottsliga, ekonomiska och politiska.

Sveriges deltagande i olympiska spel stöttas med statliga medel. Av lagen (1995:361) om överlämnande av förvaltningsuppgifter till Sveriges Riksidrottsförbund och den kompletterande förordningen (1999:1177) om statsbidrag till idrottsverksamhet framgår syftet med detta statsbidrag – som regeringen uppdragit åt Riksidrottsförbundet att i myndighets ställe fördela inom idrottsrörelsen, inklusive till Sveriges Olympiska Kommitté. Det formella riktlinjerna för statsstödet är viktigt att beakta i analysen av rimliga uttagningsprinciper för deltagande på OS.

Sveriges Olympiska Kommitté citerar på sin hemsida Pierre de Coubertin och skriver om den olympiska rörelsens mål: ”att bidra till att bygga en bättre värld

genom idrott.” Då har vi inte råd att släcka många individers och lags olympiska drömmar. Som ovan nämnts så bidrar staten med ekonomiska medel för att möjliggöra deltagandet i olympiska spel och det är viktigt att SOK:s målsättning om att bidra till en bättre värld rymmer med samhället syn på att möjliggöra för män och kvinnor att kunna uppfylla sina olympiska drömmar.

Vi yrkar att

Årsmötet beslutar att uppdra åt styrelsen för Sveriges Olympiska Komité (SOK):

att omgående tillsätta en utredningsgrupp för att utreda lämpliga kriterier för komiténs OS-uttagningar, och i vilken grupp specialidrottsförbunden ska vara tydligt representerade.

att utredningen ska beakta olika perspektiv såsom idrottsliga, ekonomiska och politiska inklusive svenska idrottsrörelsens värdegrund, syfte och strategi och syftet med tilldelning av statsmedel till idrottsrörelsen.

att utredningen ska redovisa sitt uppdrag i god tid inför årsmötet 2023.

Olympiska specialidrottsförbund, med respektive ordförande angiven, som står bakom motionen:

Carina Olsson
Ordförande Svenska Bågskytteförbundet

Stefhan Klang
Ordförande Svenska Cykelförbundet

Johan Storåkers
Ordförande Svenska Friidrottsförbundet

Helena Rosén Andersson
Ordförande Svenska Konståkningsförbundet

Pia Zätterström
Ordförande Svenska Simförbundet

Mervi Karttunen
Ordförande Svenska Skridsko- Kälk- och Rullidrottsförbundet

Sammi Kaidi
Ordförande Svenska Taekwondoförbundet

Henrik Nöbbelin
Ordförande Svenska Triathlonförbundet